**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БИЕКТАУ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
АЙБАШ
АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**
422726, Татарстан Республикасы, Биектау районы,
Айбаш авылы, Үзәк ур., 1А

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
АЙБАШСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ВЫСОКОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**
422726, Республика Татарстан,Высокогорский район,
с. Айбаш, ул. Центральная, 1А

тел./факс 8(84365) 60-7-23, e-mail: Ayb.Vsg@tatar.ru

КАРАР
6 июнь 2017 ел

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
№ 1

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Айбаш авыл җирлеге территориясендә урнашкан гидротехник корылмаларны (буаларны) куркынычсыз эксплуатацияләү кагыйдәләрен раслау турында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, «гидротехник корылмаларның иминлеге турында» 1997 елның 21 июлендәге 117-ФЗ номерлы Федераль законның 9 статьясы, Ростехнадзорның 2015 елның 2 октябрендәге 395 номерлы боерыгы нигезендә, **КАРАР БИРӘ:**

1. Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Айбаш авыл җирлеге милкендә булган гидротехник корылмаларны (буаларны) куркынычсыз эксплуатацияләү кагыйдәләрен расларга.
2. Әлеге карар кул куелган көннән үз көченә керә һәм «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында», Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының интернет челтәрендә рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Айбаш авыл җирлеге
Башкарма комитет җитәкчесе Р.Р. Сафиуллин

Айбаш авыл җирлеге
Башкарма комитеты
карары белән расланган
2017 елның 6 июне, № 1

Биектау муниципаль районы "Айбаш авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге милкендә булган гидротехник корылмаларны (буаларны) эксплуатацияләү кагыйдәләре

1. Гомуми нигезләмәләр

Гидротехник корылмаларны (алга таба – ГТС) куркынычсыз эксплуатацияләүнең әлеге кагыйдәләре Федераль экологик, технологик һәм атом күзәтчелеге хезмәтенең 2015 елның 2 октябрендәге 395 номерлы боерыгы белән расланган гидротехник корылмаларны (судно йөрешле һәм Порт гидротехник корылмаларыннан тыш) эксплуатацияләү кагыйдәләре эчтәлегенә карата таләпләр нигезендә эшләнгән.

Гидротехник корылманың хуҗасы - «Айбаш авыл җирлеге»муниципаль берәмлеге.

Персонал составы һәм саны проект белән ГТС классына һәм ГТС куркынычсызлыгын тәэмин итүче эксплуатация эшләре күләменә бәйле рәвештә билгеләнә.

Айбаш авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесе ГТСНЫ эксплуатацияләүгә җаваплы, эшкә яраклы һәм авариясез эшләвен тәэмин итә, моның өчен ГТС торышын системалы күзәтүләр алып барыла.

Айбаш авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесе Ростехнадзорның Идел буе идарәсенең территориаль аттестация комиссиясендә аттестация үтәргә һәм тиешле таныклыкка ия булырга тиеш.

Айбаш авыл җирлеге милкендә булган гидротехник корылмаларны (плотиналарны) эксплуатацияләүнең төп бурычы булып, әйләнә-тирә мохитне саклау таләпләрен үтәгәндә аларның эшкә яраклылыгын тәэмин итү, эксплуатацияләгәндә, ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә ГТС нормаларын һәм кагыйдәләрен үтәү, ГТС торышын контрольдә тоту тора.

Күзәтчелек органнары күрсәтмәләренең үтәлеше мәҗбүри булып тора. Күзәтчелек органнары күрсәтмәләрен үтәмәгән өчен ГТС милекчесе җавап бирә.

2. Нормаль файдалану өчен кирәкле документлар

ГТСТА нормаль эксплуатацияләү өчен корылмаларның торышын һәм аларны эксплуатацияләү кагыйдәләрен чагылдыручы документация булырга тиеш:

гидротехник корылмаларның техник паспортлары;

башкару сызымнары;

сусаклагычларны эксплуатацияләү кагыйдәләре;

ГТС эксплуатацияләү буенча җирле инструкцияләр;

күзәтү журналлары;

Куркынычсызлык критерийлары һәр ГТС өчен аның конструктив үзенчәлекләрен, геологик, гидрологик, климат һәм сейсмик шартларын исәпкә алып билгеләнә.

Җирлек территориясендә урнашкан ГТС-ты нормаль куркынычсызлык дәрәҗәсенә ия, ягъни ГТС проектка, гамәлдәге нормаларга һәм кагыйдәләргә, куркынычсызлык критерийларының әһәмиятенә корылмаларның һәм нигезләрнең эшкә яраклылыгы өчен рөхсәт ителгән чикләреннән артмый, эксплуатация гамәлдәге закон актларын, нормаларын һәм кагыйдәләрен бозмыйча башкарыла, дәүләт контроле һәм күзәтчелеге органнары күрсәтмәләре үтәлә.

Куркынычсызлык декларациясе эшләнми, җирлек территориясендә урнашкан ГТС-лар куркынычсызлык декларациясе үтәргә тиешле объектлар исемлегенә керми.

«Гидротехник корылмаларның иминлеге турында» 21.07.97 ел, №117-ФЗ РФ Законының 15 статьясы нигезендә, гидротехник корылманың авария нәтиҗәсендә физик затларның тормышына, сәламәтлегенә, физик һәм юридик затларның мөлкәтенә зыян килү нәтиҗәсендә барлыкка килгән йөкләмәләр буенча гражданнар җаваплылыгы куркынычы әлеге гидротехник корылманы төзү һәм эксплуатацияләү вакытында мәҗбүри иминләштерелергә тиеш. Зыян китергән өчен гражданлык җаваплылыгын иминиятләүче булып гидротехник корылманың милекчесе яки эксплуатацияләүче оешма тора.

3. ГТСка техник хезмәт күрсәтү

3.1. ГТС торышын эксплуатация контролен гамәлгә ашыру

ГТС торышын һәм эшен эксплуатация контролен тәэмин итәргә тиеш:

эксплуатация барышында корылмаларның, нигезләрнең, яр буйларының торышы турында дөрес мәгълүмат алу максатыннан системалы күзәтүләр үткәрү;

мөмкин булган зыяннарны һәм авария хәлләрен булдырмау буенча чараларны үз вакытында эшләү һәм кабул итү;

ремонт эшләренең һәм реконструкция эшләренең срокларын һәм иң нәтиҗәле һәм экономияле алымнарын билгеләү өчен техник мәгълүмат алу;

ГТС эшенең оптималь эксплуатация режимнарын сайлау.

3.2. Оештыру һәм гамәлгә ашыру натураль күзәтүләр

ГТС торышын табигый күзәтүләр оештырылырга тиеш

аларны төзи башлаганнан алып, төзелеш һәм эксплуатация вакыты дәвам итәчәк.

Натураль күзәтүләрнең күләме һәм ешлыгы башта проект белән билгеләнә һәм киләчәктә, гидротехник корылмаларның торышына һәм техник таләпләрнең үзгәрүенә бәйле рәвештә, күзәтүләр нәтиҗәләре нигезендә үзгәртелергә мөмкин. Әлеге үзгәрешләр проект оешмасы белән килештерелгән җитәкче карары буенча башкарыла.

Гидротехник корылмаларга күзәтүләр оештырганда һәм үткәргәндә түбәндәге таләпләрне үтәргә кирәк::

теркәү дәрәҗәләрен бьефов

бер үк календарь срокларда үзара сәбәп-тикшерү бәйләнешләренә бәйле Параметрларны (җөй - температураны ачу, су басуга каршы - фильтрация чыгымын һ. б.) күзәтүне гамәлгә ашыру;

ярыкларны һәм җөйләрне ачу, бетон аша фильтрация һәм су агызу, конкрет корылманың үз-үзен тотышы үзенчәлеген исәпкә алучы график буенча

корылмаларны тикшерүне гамәлгә ашыру (бозлар барлыкка килү, суның түбән чигенә чыгу, калдыклар үсү, атмосфера явым-төшемнәренең йогынтысы һ.б.).

ГТС өчен Инструкция белән билгеләнгән срокларда һәм аның тарафыннан каралган күләмдә күзәтүләр үткәрелергә тиеш:

Корылмалар һәм аларның нигезләре өчен явым-төшемнәр;

корылмаларда һәм тышлауларда деформация, ярыклар, ярыклар, мәгълүмат һәм төзелеш җөйләренең торышы; грунт плотиналарының, дамбаларның, каналларның һәм юдырмаларның ныгытмаларының торышы; торба үткәргечләрнең торышы;;

гидроузелның тигез режимы, теле корылмаларына һәм Яр кушылмаларына, дренаж һәм автомобильләргә каршы җайланмаларга, корылмаларда грунт сулары режимына бәйле рәвештә, фильтрацион режим белән;

корылмаларга, аерым алганда, су һәм рисбермалар, төбе һәм ярларны юдыруга, су кырыйларының кавитация җимерелүенә, тышчаларның хакыйкатенә һәм коррозиясенә, утырту, тузан күренешләренә, бассейннарның пычрануына һәм үсүенә, сулыкларның ярларын эшкәртүгә басым ясый.;

бозның корылмага йогынтысы һәм аларны бозлау.

Кирәк булганда, проект нигезендә корылмаларның вибрация, конструкцияләрнең ныклыгы һәм температура режимы, металл һәм бетон коррозиясе, металл конструкцияләренең эретеп ябыштыру җөйләренең торышы, аерым участокларда газ бүлеп бирү һәм башка күзәтүләр һәм тикшеренүләр оештырыла.

3.3. Параметрларны инструменталь тикшерү методикалары кулланыла торган методикалар

ГТС, аларны үлчәү һәм тасвирлау

ГТС торышын бәяләү буенча катлаулы һәм җаваплы эшләр башкару, аларның куркынычсызлыгын һәм приборларны һәм инструментларны кулланып ышанычлылыгын арттыру чараларын эшләү өчен проект, махсус һәм фәнни-тикшеренү оешмалары җәлеп ителергә тиеш.

3.4. ГТСНЫ карау графигы

ГТС корылмаларның торышын бәяләү, ремонт эшләре срокларын һәм күләмнәрен төгәлләштерү, аларны техник эксплуатацияләүне яхшырту буенча тәкъдимнәр эшләү, шулай ук ремонтның барлык төрләренең сыйфатын бәяләү өчен даими техник карауларга дучар ителергә тиеш.

Корылмаларны планлы техник карау уртак һәм сайлап алынган булырга мөмкин.

Гомуми тикшерүләрне елга ике тапкыр - язын һәм көзен үткәрергә кирәк.

Корылмаларның гомуми язгы каравы аларның торышын һәм язгы яңгыр явып үткәннән соң язгы ташуны үткәрүгә әзерлекләрен бәяләү өчен үткәрелә. Язгы тикшерү барышында язгы ташуны үткәрү алдыннан агымдагы ремонт эшләренең сроклары һәм күләмнәре аныклана, шулай ук киләсе җәйге чорга корылмаларга агымдагы ремонт ясау һәм агымдагы һәм киләсе елларга капиталь ремонт ясау буенча эшләр күләмнәре билгеләнә.

Гомуми күзге карап чыгу гидротехник корылмаларның кышка әзерлеген тикшерү максатыннан үткәрелә. Бу вакытка ремонт буенча барлык җәйге эшләр дә тәмамланырга тиеш.

Сайлап алынган вакытта аерым гидротехник корылмалар яки аларның аерым элементлары тикшерелә. Сайлап алу тикшерүләренең ешлыгы җирле эксплуатация шартлары белән билгеләнә.

Планлы тикшерүләрдән тыш, гадәттән тыш хәлләр яки аварияләрдән соң ГТСНЫҢ чираттан тыш тикшерүләре үткәрелергә тиеш.

3.5. Язгы ташуга әзерлек һәм үткәрү

ГТСНЫ тикшерү

Ел саен язгы ташу чоры җиткәнчегә кадәр язгы ташу чорына кадәр ГТС тикшерүен үткәрә:

ГТС торышын гомуми тикшерү;

эшләре югары су үткәрү белән бәйле булган затворларның һәм җиһазларның гамәлдә булуын тикшерү;

начар метеорологик шартларны исәпкә алып (яңгыр, кар катламнары һ.б.) автотранспорт өчен ГТСГА керү юлларын һәм подъездларны тикшерү.

ГТС (ташкын) узганнан соң, бигрәк тә Түбән бьеф ныгытылганнан соң, җиһазлар каралырга, зыяннар табылырга һәм аларны бетерү вакыты билгеләнергә тиеш.

3.6 күзәтү һәм үлчәү ясаучы вазыйфаи затлар исемлеге

Айбаш авыл җирлеге башкарма комитеты җитәкчесе, шулай ук ГТС арендаторлары ГТСНЫ күзәтү өчен җаваплы. ГТС милекчесе үз карары белән ГТСНЫ эксплуатацияләү буенча җаваплы итеп билгели һәм килешү төзелә.

3.7 күзәтү һәм үлчәү нәтиҗәләрен эшкәртү һәм анализлау

Күзәтүләрнең нәтиҗәләре тиешле ведомстволарга һәм журналларга языла. Гидротехник корылмаларны тикшерү нәтиҗәләре буенча акт төзелә, анда Тикшерелгән объектның, аның техник торышының кыскача тасвирламасы, шулай ук, ачыкланган җитешсезлекләрне күрсәтеп, эксплуатацияләү, ремонт һәм инструкцияләрнең үтәлешен контрольдә тотуны оештыру, шулай ук ГТСНЫҢ эш хәлендә тоту буенча тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр бирелә. Корылмаларны комиссия тикшерүе вакытында актка комиссиянең барлык әгъзалары тарафыннан имза салына.

Проект һәм башкарма документларны һәм гидротехник корылмаларны тикшерү нәтиҗәләрен өйрәнүне анализлау төгәл билгеләү максатыннан башкарыла:

корылмаларның техник торышы;

корылмаларның куркынычсызлыгын арттыру өчен махсус тикшеренүләрне башкару зарурилыгы;

гидротехник корылманың куркынычсызлыгын бәяләү һәм аны киметү сәбәпләрен анализлау

гидротехник корылманың техник төзек торышын һәм аның куркынычсызлыгын тәэмин итү, шулай ук гидротехник корылманың авариясен булдырмау буенча чаралар

3.8. Ремонт эшләрен әзерләү тәртибе һәм үткәрү регламенты, эксплуатация персоналы тарафыннан кичекмәстән юкка чыгарылырга тиешле (куркыныч тудырган очракта) куркынычларны ремонтлау буенча типлаштырылган схемалар һәм карарлар.

Ремонт эшләренең бурычлары корылмаларны эшкә яраклы хәлдә тоту, үз көчләре (хуҗалык сәләте) белән дә, подрядчы оешмалар көче белән дә башкарыла торган планлы һәм планнан тыш ремонт эшләрен башкару хисабына тора.

Гидротехник корылмаларда ремонт эшләре перспективалы (күпьеллык), ел саен һәм айлык эш планнары нигезендә башкарылырга тиеш.

Ремонт эшләре планнары нәтиҗәләр нигезендә төзелә:

- гидротехник корылмаларны, шул исәптән язгы ташулар узганнан соң да, системалы тикшерү;

- табигый бәла-казалардан яки аварияләрдән соң чираттан тыш тикшерүләр үткәрү (баш тарту);

- корылмаларның торышына системалы контроль , аңа инструменталь натураль күзәтүләр, вакытлы һәм махсус тикшерүләр һәм сынаулар керә.

Авария хәлендәге яки кешеләр өчен куркыныч тудыручы яки терәк гидротехник корылмаларның һәм технологик җиһазларның эшкә яраклылыгына куркыныч тудыручы гидротехник корылмаларда ремонт эшләре кичекмәстән башкарылырга тиеш.

Башкарылган ремонт агымдагы һәм капиталь булырга мөмкин. Капиталь ремонтка конструкцияләрне яки гидротехник корылмаларның аерым элементларын торгызу (алмаштыру) башкарыла торган эшләр керә, алар зыяннары аларны эксплуатацияләүнең ышанычлылыгын һәм куркынычсызлыгын киметә яисә аларның эксплуатация мөмкинлекләрен чикли.

Гидротехник корылмаларның агымдагы ремонтлары гидротехник корылмаларның конструктив элементларын тузудан саклау буенча эшләрне үз вакытында бетерүне күздә тота.

Гидротехник корылмага капиталь ремонт ясалганчы, кабул ителгән техник карарны нигезли торган ремонт проектын төзү, ремонт эшләрен оештыруның кабул ителгән ысулы, ремонтның билгеләнгән сроклары, чыгымнары булырга тиеш. Капиталь ремонт проектлары, ремонт ысулына бәйсез рәвештә (хуҗалык, подрядчы) төзелергә тиеш.

Гидротехник корылмаларның (дренаж һәм су алу элементларының) аеруча җаваплы элементларын, югары тизлекле агымнар йогынтысына дучар ителгән өслекләрне, Түбән бьефтагы энергия агымын сүндергечләрне, контроль-үлчәү аппаратурасын һ.б.) капиталь ремонтлау проектын, шулай ук аларның нигезен һәм яр буйларын ныгыту эшләрен төзүгә махсус оешмалар җәлеп ителергә тиеш.

Гидротехник корылмаларны капиталь ремонттан соң кабул итүне билгеләнгән тәртиптә билгеләнгән комиссия башкара. Ремонт эшләрен кабул иткәндә аларның проектка туры килүе тикшерелергә тиеш. Аларны эксплуатацияләүгә токарлык тудыручы һәм әйләнә-тирә мохитнең экологик торышын начарайта торган һәм персоналның хезмәт куркынычсызлыгын тәэмин итүче корылмаларны эксплуатацияләүгә кабул итү тыела.

4. ГТСНЫ техник эксплуатацияләүнең төп кагыйдәләре

4.1. ГТСНЫ эксплуатацияләгәндә куркынычсызлык техникасы таләпләре

Эшләргә рөхсәт ителгән затлар укырга һәм бу хакта таләпләргә туры китереп таныклыкка ия булырга тиеш

Ремонт эшләре вакытында эшләр башкару проекты яки технологик документация белән каралган операцияләрнең эзлеклелеге үтәлергә тиеш,

Су агызу корылмасы аларга чит әйберләр, боздан саклану җайланмалары эләгүдән сакланырга тиеш.

Хезмәт күпере Коймалар Яки периллар белән җиһазландырыла

Язгы ташу вакытында су саклагычта су дәрәҗәсен, су агызу корылмалары аша су үтүне, корылмаларның һәм дамбаларның торышын тәүлек буе күзәтеп тору билгеләнә.

Су алу һәм су агызу корылмаларын чистарту эшләре җаваплы җитәкче катнашында башкарылырга тиеш.

4.2. ГТСНЫҢ техник төзеклеге һәм эшкә сәләтлелегенең төп күрсәткечләре

ГТСНЫҢ техник төзеклеге һәм эшкә сәләтлелегенең төп күрсәткечләре булып тора:

- проект үткәрү сәләтен тәэмин итү;
- җир элементларының көчәюе һәм үсүе, җимерелүе һәм юылуы булмау;;
- якын-тирә җирләрнең өске сулары белән су басу һәм су басуга юл куймау;
- Түбән бьефлар юылу, рисберм һәм откослар беркетүләренең зарарлануы;
- гидравлик Параметрлар (су дәрәҗәләре, затворларны ачу биеклеге һ. б.) буенча Корылмалар тишекләре аша су тарифлары һәм чыгымнарын билгеләү мөмкинлеге;;
- җөйләр аша ага торган суның булмавы;
- эксплуатацион эшләр башкаруның тиешле культурасы,корылмаларны эстетик бизәү һәм төзекләндерү.

4.3. Аварияләр килеп чыккан очракта үткәрелә торган чаралар

2014 елның 1 гыйнварыннан дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗлар өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алу өлкәсендә контракт системасы гамәлгә керде

су агызу корылмаларының сәләте

Җитештерү инструкциясендә эксплуатацион персоналның авария хәлендәге гадәттән тыш хәлләр вакытында эш планы бәян ителергә тиеш.

Персоналның гамәлләре авариягә куркыныч тудыручы сәбәпләрне бетерүгә, ә аларны бетерү мөмкин булмаган очракта - авариядән килгән зыянны киметү буенча чараларны үтәүгә юнәлдерелергә тиеш.

План нигезендә билгеләнергә тиеш:

аварияле хәл килеп чыгу куркынычы турында персоналга һәм җирле халыкка хәбәр итү чаралары, төп һәм резерв элемтә чаралары;

урнаштыру урыннары һәм аварияле материаллар һәм инструментлар күләмнәре;

җәлеп ителә торган транспорт чаралары һәм аларның төп маршрутлары.

Кешеләр өчен куркыныч тудыручы һәм төп гидротехник корылмаларның һәм технологик җиһазларның тотрыклылыгын һәм эшкә яраклылыгын куркыныч

тудыручы ГТС һәм механик җиһазларның эшендәге процесслар да бозуларны кичекмәстән бетерергә тиеш.

Мондый хокук бозуларга һәм процессларга кертелгән:

утырту зоналары һәм тузу участоклары барлыкка килү белән фильтрацион процессларның һәм суффозион күренешләрнең кискен көчәюе;

гидротехник корылмаларның һәм аларның нигезләренең тигезсез утырмасы рөхсәт ителгән чик күрсәткечләрдән артып китә һәм аларның тотрыклылыгын куркыныч тудыра;

су үткәргеч һәм су агызу корылмаларына су сибү, бу исә корылманың җимерелүе нәтиҗәсендә гребень аша су агызуга китерергә мөмкин;

төп затворларны яки аларны күтәртү механизмнарын, су агызу һәм су үткәрү җайланмаларын сафтан чыгару.

Инструкциядә авария хәлендәге хәлләр килеп чыгуның иң ихтимал сәбәпләре билгеләнергә һәм персоналның аларны бетерү буенча эш планы төзелергә тиеш.

Авария хәлләренең килеп чыгу сәбәпләре булырга мөмкин:

гидроузелның су үткәрү корылмаларының үткәрүчәнлек сәләтен арттыручы чыгымнар белән югары ташкын узу;

сейсмик күренешләр;

төрле обвалы һәм оползания тавы склонов, шул исәптән, сусаклагычта барлыкка килү белән югары Дулкыннар;

катастрофик атмосфера явым-төшемнәр (яңгыр, кар явуы), боз һәм шуг күренешләре;

гидротехник корылмаларның нигезләре һәм кушылмалары урнашкан районда фильтрация режимының начараюы;

гидротехник корылмаларның һәм аларның аерым элементларының ныклыгын һәм тотрыклылыгын киметү, эксплуатацияләү кагыйдәләрен бозу, төзелеш-монтаж эшләренең сыйфатсыз башкарылуы һәм проектлаганда җибәрелгән хаталар нәтиҗәсендә;

Авария хәлләре барлыкка килү куркынычы янаганда югары куркыныч булган зоналарның торышын көчәйтелгән контрольдә тотуны оештырырга, шулай ук тиешле дәүләт органнарыннан табигый күренешләр барлыкка килү куркынычы турында даими мәгълүмат алырга кирәк.

Катастрофик күренешләр барлыкка килү куркынычы турында мәгълүмат булган очракта мөмкин булган аварияләрне булдырмау һәм бетерү, шулай ук зыянны киметү буенча кисәтү чаралары белән чаралар күрелергә мөмкин:

сусаклагычта су дәрәҗәсенең кимүе;

арттыру гребней һәм ныгыту откосов плотиналар;

гидротехник корылмаларның иң җиңел торгызыла торган өлешләрендә проран булдыруга әзерлек яки өстәмә су агызгыч отверстийлар урнаштыру;

су белән тәэмин итү һәм ага торган дамбалар һәм тыкшынулар урнаштыру;

перемещение куркынычсыз урынга җиһазлар һәм механизмнар яки тәэмин итү, аларны яклау нче мөмкин булган җәрәхәтләре;

барлык су алу отверстияләрен ачу мөмкинлеген тәэмин итү; кирәк булган очракта — чыныккан затворларны өзү.

Авариягә каршы җайланмалар, су сиптерү һәм коткару чаралары төзек хәлдә булырга һәм даими тикшерелергә тиеш.

Гидротехник корылмаларның җимерелү куркынычы янаган барлык очракларда да билгеләнгән тәртиптә ГТСТАН түбәнрәк урнашкан барлык торак пунктларга тиз арада хәбәр итү һәм халыкны куркыныч зонадан эвакуацияләү кирәк.

4.4. Финанс (матди) резервлары булу

ГТС аварияләрен бетерү өчен

Авыл җирлеге бюджетында финанс резервлары каралмаган, ГТС авария булган очракта, гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен финанслау Биектау муниципаль районының резерв фонды акчалары хисабына башкарыла.

4.5. Язгы ташуларны, ташуларны үткәргәндә һәм тискәре температура вакытында нормаль шартларда, экстремаль хәлләрдә ГТСНЫ куллану тәртибе

Гидротехник корылмаларны нормаль шартларда эксплуатацияләү бирелгән Параметрларны саклап калуга юнәлдерелгән кирәкле, даими башкарыла торган чаралар комплексы белән билгеләнә:

сусаклагычтагы су дәрәҗәсе НПУ дан артмаска тиеш;

сусаклагычны тутырганда, артык суны агызырга кирәк.

Язгы ташулар (ташу)

Ел саен язгы ташу чоры җиткәнчегә кадәр ташкынга каршы комиссия оештырылырга тиеш. Комиссия бурычына гидроузел аша су ташуны (ташкынны) үткәрү һәм ГТСНЫ зыяннардан саклау буенча чаралар планын эшләү керә.

Су ташуны (ташкынны) үткәрү буенча чаралар планы алдан ук эшләнә, Роскомгидрометның алдагы һәм агымдагы фаразларына нигезләнеп, ул язгы ташуның башлануы һәм ахыры, аны узу күләме һәм характеры, шулай ук ташуның агымдагы чыгымының максималь күләмен үз эченә ала һәм түбәндәгеләрне үз эченә ала.:

сусаклагычны алдан эшкәртү режимы;

язгы ташулар вакытында гидроузелның эш режимы;

затворами маневрлау графигы;

төзелеш материалларының һәм аларның урнашу урыннарының (таш, ком, вак таш, агач материаллары, тыгызлау өчен материаллар һ.б.), мөмкин булган җимереклекләрне бетерү өчен кирәк булган, шулай ук транспорт чаралары, махсус киемнәр, инструментлар һәм җиһазлар исемлеге.

Язгы ташу (ташу) алдыннан әзерлек эшләре составына кертелә:

ГТС торышын ташу комиссиясенең гомуми тикшерүе;

ГТСНЫ, шул исәптән кар һәм дренаж суларын бүлеп бирүне тәэмин итүче җайланмаларны, план буенча ремонтлауны тәмамлау;

эшләре югары су үткәрү белән бәйле булган затворларның һәм җиһазларның гамәлдә булуын тикшерү; затворларның һәм аларның күтәртү җайланмаларының ышанычлы эшләвен тәэмин итү чараларын үтәү;

салкын чорга куела торган вакытлыча корылмаларны һәм конструкцияләрне (запаней, тепляклар, агынтылык булдыру һ. б.) сүтү яки бетерү.;

юылган урыннарда грунт корылмалары һәм ярларны өстәмә ныгыту; су асты участокларында урнашкан электр тапшыру линияләрен саклау, боз чыгу

вакытында нигезләрне юудан һәм боз йогынтысыннан саклау; корылмалар янындагы кардан һәм боздан чистарту, ишкәк ишү һәм плотиналар фермаларында кюветларны чистарту.;

ташу (ташкыннар) вакытында авария бригадаларын оештыру, аларны җитештерүгә өйрәтү, техника куркынычсызлыгы буенча инструктаж үткәрү кирәк булырга мөмкин;

начар метеорологик шартларны исәпкә алып (яңгыр, кар катламы һ.б.) ГТС һәм ГТС автотранспортына һәм авария хәлендәге запас складларына керү юлларын һәм подъездларны тикшерү һәм тоту.

Әзерлек эшләрен тәмамлау вакыты җирле шартларга бәйле рәвештә билгеләнә, әмма Роскомгидромет фаразы белән билгеләнгән ташу башланганчы 15 көннән дә соңга калмыйча билгеләнә. Язгы ташуны үткәрү планында каралган чараларның үз вакытында үтәлешен көндәлек контрольдә тота.

ГТС эксплуатацияләү буенча инструкциягә язгы ташуны әзерләү һәм узу чорында гидроузелда башкарылучы эшләр исемлеге кितерелә.

Югары ташкыннар үткәрү өчен формалаштыру каралган гидроузелларда су дәрәҗәсен НПУ билгеләреннән югарырак күтәрү бары тик тулысынча ачык су агызу һәм су үткәргеч тишекләре булганда гына рөхсәт ителә. Су агымы кимегәндә, су дәрәҗәсенең тамгасы кыска вакыт эчендә НПОГА кадәр киметелергә тиеш.

ГТС (ташкын) узганнан соң, бигрәк тә Түбән бьеф ныгытылганнан соң, җиһазлар каралырга, зыяннар табылырга һәм аларны бетерү вакыты билгеләнергә тиеш.

Тискәре температура булганда ГТС эксплуатациясенә әзерлек планына түбәндәге чаралар кертелергә тиеш:

кышкы чорда эшләү өчен билгеләнгән затворларның һәм аларга хезмәт күрсәтүче механизмнарның, шулай ук уплотнениеләрнең төзеклеген тикшерү;

шууу җайланмаларының, рәшәткә чистарту механизмнарының әзерлеген тикшерү;

инструментлар һәм җайланмалар (багр, тырма, җәяүлеләр һ. б.) әзерләү;

корылмаларга керү юлларын әзерләү;

боз, шуглар ташлау буенча сменалы бригадаларны оештыру.

Боз катламын су белән тәэмин итү өчен өслек суосбросные отверстия аша үткәрелергә тиеш.

Корылмаларның кышкы шартларда эшләргә әзерлеге кышка әзерлек комиссиясе тарафыннан тикшерелә.

5. ГТС куркынычсызлыгын тәэмин итү

5.1. ГТС саклау системасы булу

ГТСТА саклау системасы булу каралмаган.

5.2. ГТСТА гадәттән тыш хәлләр турында хәбәр итүнең локаль системасы булу һәм аны тоту

ГТСТА гадәттән тыш хәлләр турында хәбәр итүнең локаль системасы булу һәм аны тоту каралмаган.

5.3. Авария-коткару формированиеләре булу

ГТСНЫ эксплуатацияләгәндә авария-коткару формированиеләре булу таләп ителми.

5.4. Янгын куркынычсызлыгы

ГТСТА корылмаларны янгынга каршы саклауны оештыру, янгын куркынычсызлыгы чаралары турында тиешле инструкцияләр эшләү таләп ителми.

5.5. Саклау системалары булу

ГТСТА саклау яктырту системалары булу каралмаган.

5.6. Элемтә чаралары, автоматика һәм телемеханика булу

Элемтә чаралары, автоматика һәм телемеханика булу каралмаган.

5.7. ГТС эксплуатацияләү вакытында экологик куркынычсызлык

Экологик куркынычсызлык астында ГТС эшчәнлегенең шундый рәвеше аңлана, аның барышында геоэкологик чикләүләр кысаларында барлык бирелгән процесслар, параметрлар һәм ГТС үзлекләре тискәре нәтиҗәләр (экологик зыяннар) барлыкка килү куркынычын тудырмый.

5.8. Җаваплы затлар һәм сроклар күрсәтеп, ГТС куркынычсызлыгын тәэмин итү буенча кирәкле чаралар һәм таләпләр исемлеге (планы)

Наименование мероприятий	Сроки исполнения	Ответственные за исполнение
ГТС эксплуатацион персоналын гадәттән тыш хәлләрдә эшләргә өйрәтү	Елга бер тапкыр	Авыл җирлеге башкарма комитеты
ГТСТА мөмкин булган авария хәлләрен локальләштерү һәм бетерү буенча хезмәт күрсәтүгә шартнамәләр төзү кирәк булганда	декабрьгә кадәр	Авыл җирлеге башкарма комитеты
Планлы тикшерүләр һәм комиссия рейд тикшерүләрен үткәргәндә Ростехнадзорның Идел буе идарәсе ачыклаган бозуларны бетерү	күрсәтелгән срокларда	Авыл җирлеге башкарма комитеты,
Үткәрү чистарту, чүп-чар, куак үсемлекләре	буенча кирәклеге	арендатор
Язгы ташу чорында зыян күргән ГТСДА ремонт-торгызу эшләрен үткәрү	октябрьгә кадәр	Авыл җирлеге башкарма комитеты,
Су чыгару корылмалары коеларындагы су агызу корылмаларының, задвижекаларның һәм затворларның барлык затворларын тикшерү	октябрь	арендатор
Опорожение буалар нигезендә Инструкция Буенча Эксплуатацияләү.	инструкция буенча	Авыл җирлеге башкарма комитеты,
Су җибәрү коеларында чүп арматурасының туңдырылуына юл куймау буенча чаралар күрү (салам җәю яки кое капкасына кар сибү юлы белән коеларны җылыту)	ноябрь	арендатор